

A black and white portrait of a man with a full, dark beard and mustache. He has long, dark hair and is wearing a dark, high-collared coat over a white shirt and a dark bow tie. The background is a light, textured gray.

ристерге, санчыларга эки айылы даш шаңчал кылдырган бээр баа кордунган.

Устуде чамакы эки коргузгүлөр чоруту чедип алдынгын билидирин. Ол — деминг аймактын түнүгө.

Чаагайымдыкта, хой-ниятинг корум-чурум-биле холбашкан айтыгыларын Советтин сессияларында дөнтөмөмөз чутаалып турар. Маңаа сугагына К. Нагит-оол, саанын Х. Часкал-оол, механизатор М. Чамынай болгаш өскө-даа депутаттар идеякелгип кирипип турарлар.

Соңгудалар хүнүн күш-ажылы белектер-биле, чаартылатар-биле уткузуп бистип чүртүтүсө чаагай уачыч. СССР-ниң Дээди Советинде бо чыдаан март 4-е болур соңгудаларга уткузуп чоруп олдура, эртен соңгудаларда бо хүннерге чедип суурутуруп социал хожжудезинде болган чаартылаталарга сөткөл ханып, чоргалар-биле чутаалап турар бис.

Х. ШОГЖАЛ,
Торгалың көдөз Советтин күтүсүм даргазы.

[illegible]

БАНК ЧЭЭЛИЗИН
ЧӨЛ АЖЫГЛААР

керпичке чарыдан турган. Ошү түңисинде советтардын күрүңгө ачка-ээрсиги таңылыздык эрел артык чыгып барууну чылаазынчык өйлөңгө. «Ыланга, «Жылың», «Коммунизмге орук», «Революцияны чабылымы» советтарды дор дика хей.

«Революцияны чабылымы» майда чыкек жылды көрөңгө. Иманда 70 кылааты 71 му рубль өрк кылган, оларын чүгө ошунан ону тыртп туруп, 22 ким советтан уткен. Ол өрелерин, талеттер таланы-биле документтер дор дунуна.

Чамачы өртөк-үңгөй э-тотти, материалдарын аяктыла турган-ла садып ап турар чарыкталар бар. «Шектек» советко минералдык чымың дилгелерин курлавларды эмин эрттир жай, морамын катан ажыр болгонго бо ол рулгарын автору секеди.

Ош чыдагынын кол буга терден айтпайрыкты. «Кү аргыра» өрк даян чыдап ап турар чыккыр ийин» чарыктыла. Чымыңдилгелерин чымырынга-да, недаралыгында, ачка-тогориңде чыдап кылгама са дарык эсеппе? «Революцияны чабылымында» ба байдап мынды, ыла чымыңдилгелер морамда 17 кат ажык.

Артык кезектерин болгаскы-да материалдарын бул ругке кайт хирени ажилга рын өөренип көрөйи сөөрт ап турарынан оларынч

[illegible]

алы экижидерге, оларнын
орулгазын бедирдерине таа
рымчалыг байдалдарын тур
гусман. Совхозтарын эконо
миказын быжыкканна
биле чергелештир кезде
акыл-агыл буюрулгезин хо
жудерине чээлинин ролго
баа улам огуз турар.

Акыл-агылларын сай
көөүн чурмуштурган бол
гусман ону дээсикни тургу
заа биле кыргутер таала
ды биле партияны болгон
чазакты ач чорутун шийт
лирлерин совхозтарын
уадуутокчулар-даа, акыл
чыннары-даа ханызы-биле
медереп биза, чоңуң ач
каш-тотерин кайнын чаргы
даг турар. Мурунда кары
галыг турган дыка хой со
хотар ам оругуларг апар
ган.

Биде даа болза, чамды
акыл-агылларын уадууток
аызын коюгустегин сай
дык дээсиктиң боттары
агыл-агылдын эвес кы
рууң чазарына аыжыла
дел шын эвес биле турар.

Совхозтарын дык хой
сорткен чылды карыгалыг
дооскан. Байлыгын береп
чээлиниң хуусазын 12
совхоз узаткан, үнелет
херексел ачкан, чамдык ач
ыдык аыжылан дээш 14 со
хот төлөзөн.

Чамдык акыл-агыллар
чээли аыжыгал турган б
уюрулгезин өзүлдеин про
дукцияныц бот-ыныныч
чээлидин, орулганы кып
чедип ач турары?

— Он кол чылдаган
— акыл-агылга алгы-агы
мамарылагдан, күрүснүн
чыкка-хоренгизин чедип үн
дөөсөйи турарыдан үнү
турар. Чамдык совхозтарын
директорлары аыжыл-агылы
эвес чоруктары болдуруу

«красные знамя» совхоза
түрү рубльдин артык сакте-
диз да, чок чыдап турган
Чамдык аймактайда
бухгалтер үчүдү барап тур-
тунап жаткан, экономист
ажыл кулу деңгелде. «Барыс
совхозтун» учет байдалы
көөрөөчүсө балансынын ча-
гыс тузгуну-даа кол деп
биле тузганаас болган,
3-4 ай саадап тургустунуп ту-
рар.

Шак мындай четтестер-
куртуне куусай-биле дугала
карап жатканда таарышкан
Курбанжык берип тур-
чозынган, алге үчүдү
үчүктүлүт бис. Чамдык айма-
гайлынын үдүртүчүлүр
он түрүкү нол бухгалтер-
ри, он түрүкү экономист-
ри совхозтун күрүнөгө те-
дээр ерезини түнүн билб-
болуру таан чөтөгич.

Курбанжы совхозтарга
лини ажаа берейн тура-
Ажыл-агайлынын экономика-
осуп, чозынган аймактай
бедини даан берип тура-
Чозынган аймактай ажи-
оулганга жылдыр чыда-
лаар, он күрүнөгө ажи-
бөөгө, бодунга ажаа ати-
тура кылдыр ажилдар
реп.

ССР-нин Министль
Чозулдеп чоюкта чаа «Воз-
чозынган дугайдына кол
дүрүмөр» болган «Удү-
ажыл-агайдына санажыл-
лаар дугайдына» деп ини, ч-
гула ужуу-дузалыг доку-
тилерни хулаап айткан.
лини шын ажилдар, сана-
жылганы чогуур ездеине к-
илер таалай-биле ажил-ага-
ортнапанын эе-халымыз
гайын ол документилер
лидер.

В БАДУНИ,
Тыва АССР-ни Курбанж

ШКОЛА КАНДЫГ БОЛУР УЖУРЛУГУЛ

Школа реформазының дугайында төлевилелди чугаалажып тур бис

АЖЫЛ-ХЕРЕК-БИЛЕ ХОЛБАП

Совет школаның өөрелдиге-нижиздилге аялыды улам саймалдырдыкча угунган СЭКП ТК-ның «Нини билг болгаш профессионал школаның реформазының кол угланымшылары» деп чугула документални бистини училенини бүгү коллектив ажал-иши, чогаалдыкча өсү-биле сайгарып көргөнгөн. Ону детиниш-шаа, амгы ажил-иниш-биле холбап, сапал-бодалдары чугаалаштырды.

Школалар дугайында амгы реформа өсү-биле анык салгандың нижиздилгесинче кичээлгеини салышсаң, ада-ини педагогича билгилери-биле чегерелерин негеп турар. Келир үеңиң хамааттыр буну талаа-биле сайгарып кылдыр кичиздиле, бо нарын холбап чугула ажалга өсү-биле ажал-иш, школа болгаш күш-ажылдык коллективтерини сырый харылаады, деминг хөдөлмөшкүннери өңү-түңнелди көргүзүр деп бодалар мен. Ажал-төлүңге хамаарыштыр ада-иниң кичиздилге ажал-иш чегерелериниң школа дооуун турда эвес, а жас-сад болгаш эге кластарга өөренип турда чугаала-жып, түңнээри чугула.

Төлевилелде көрдүңгөн школа структуралык чегерелерин билгилерин детиниш-шаа, кластар аял-биле негепде бодалдарын бар. Ийги эгениң дөрткү чүгүлде эге школага өөрелдигеини хуусааын муу-ку-зунан бир чыл узайды, өөрелдигеиниң өсү-биле ажал-иш, кичиздилге болгаш саа-зарына, күш-ажылдык бөдүн чаңчыларын улам ханы өөредирин, оң-биле кады өөреничилерге даал-ларын ээжесинерин болгаш өртөмөр үндесинерин оон дараазында шигээлди алы-рын чигедир» дээн. Эге школаның хуусаа болгаш «чүгү» талаа-биле «кед-релин» ажаллап, I-IV кластарга оло чараштыр бижирини киргезе дээр мен. Чүгө дээрге, бөгүңү шко-лаларың колунуң үжүңнү юмчууру берилдиң. Сан-жар, үжүктөңү бижирини ажалга аял эвес.

Бодум хуумада уругларын школага 7 харылыңдан өө-редирин детини мен. Сөөлү үеде бистини Тываның көдөз суурларында безин амгы үе-ниң негелдесинг дүүштүр туттунган ажал-саттар көвү-деп, чаштарың кичиздил-ринге тускай эртемниң баш-кылар немесин турар. Бет-кетел программазың амгы чаштар ажал-саттарга шиг-ээлди ап болурлар. Ол ыш-каш, бөгүңү уруглар угаан-сарыыл, мөзүшнар талаа-зы-биле 20-30 чылдар бу-рунгарын үе-чегерелеринде ийи-үш-даа хар артык сай-гарыпай апарганың.

Бо документалниң 15-ин чүгүлде коммунизм тургу-зукчуу чаа кичиздилгесин чүгүлү билгилерин тожуру-не уран чүгүлүң бүгү хевир-леринче кол кичээлгеини салышсаң, ол талаа-биле тускай эртемниң ханды-дарын култура албан-чептеринден негеп турар. Ынчангаш кандыг-даа шко-

лага чечен чогаалды, уран чурулганы, ыры-музыка-нын, эстетиканың кичиздил-гесин салдарың кончуг ула-гы бооп турар. Ынчалза-даа ынангыл хөгжүм башкыла-рын кайда-даа чегерелерин турары чажыт эвес. Оон ужурудан чамдык школа-ларда бот-тыгыңгыр уран чүгүлүң бөлүмнери хамаан чок, ыры-музыка кичээлде-ри өртөңгө эртип турар.

Школаларда уран чүгүлү удурутукчулар, ыры-хөгжүм башкылары чедипчес чүгө болганда, бо чугула айты-рыңгы Чырыдышкың биле Култура министрстволары кады шигитирлеп көөр үе келген.

«Кичизин чүгүл билгилер шыгакчызы кылдыр эвес, а хамыктың мурунда соци-алисттик интеллигенция хама-а-бызы коммунизминин идея-лык идруукчуу болгаш бектик тургустуруу болгаш харылаады, бектик мо-ральдык база өңү чүгүлде соогураалды, күш-ажылдык болгаш сагыла-чурумуң-биле културалың көр-гүзүп чорутуу мөзү-шнардыг кичиздилгесин чедип ал турар» деп Ю. В. Андронов СЭКП ТК-ның июль (1983 ч.) пленумуна оңалган демгелээни болгай.

Бөгүңү аныктырын бир чамдыктары сес клас азы ортумак школа доосканың сооinda сеткил-сагылы-биле мергезил ишлп ал уламча-ла өөренилген-даа чок, оодуңа, хөй-иниңге ажал-и-ш ажал-иш кылганда чок, ада-иниңгиз ажал-иш ам-даа халбактанмышаң, ажал-иш-чы амдыралда артып тура-ры харалаадыч. Олар чам-дыкта, чечек баштан ары-лар дег, бир черден бирээ-зиниче шилчип, тускай өөр-елдиге черлерин-даа эртип кааптарлар. Бистини күрүң-веси оларын бут кырыңа тургузуу, билг-биле чегер-елештиш, чараш ажал-иш-ча-га, төлөтпг мөзүшнарга кичиздилгесин дээр чече ажал-хөргөңг. Э-терексел, иди-хек ийдируу чарыдаанын олар билбей турарлар. Чи-жээ, бистини советхуң хоо-чу ажал-ишнарның би-рээзи К. Д. дээриниң Федя дээр огул ортумак школа доосканың сооinda, Кра-сноректин бир дээр өөр-елдиге черинге ада-иниңгиз шигелесин ийдируу тургаш кирип алган, оон ийи ая-даа четпейи дедип чамыл келген. Федя анаа баргаш корум-чу-рун-даа үрөзгөн. Ынчалза-даа доосканы школаның про-фугланымшың дорт мер-гезил ишлп алырныга анаа салдар чедирбээниңден ду-жа-келбике киргени өөр-елдиге чери оон сагымыңа таарышпааны билдингир.

Улус ажал-агылыңа хөй-рек специалистерни белет-кээринге профессионал тех-никти училешлер улуг ду-заның чедирери чугаа-жон. Бистини училештес тургу-зунга-да чаа үш чыл бол-ган. Ол бодунуң баштайгы хүнеринден өгелес советху-гун чагыларын күөсөдип өгелээк. Машина, трактор куоатарын кылды, малчы-тарга хана-карактар, онча-ча дээр дээр ажал-иш ажал-иш билдингир.

К. БЕГЗИ, Ак-Туругун №7 ХИТУ-нун уран чүгүлүдүкчү.

КИЧЭЭНГЕЙ КОШКАК

Школа реформазының ду-гайында СЭКП ТК-ның тө-левилелин сайгарып чугаа-лашкан материалдарың со-лун-сеткүүлдерден, радио, телевизияден сонугурап дыңнап, номчуп турар мен. Уругларын келир үеде мергезил ишлп алырныга школаларда ажалдап турар бөлүмнериң ролу улуг бо-лур ужурул. Ол бөлүмнөр донкамал эки ажалдаар болза, уругларын сонугура-лы угадыл, школа доос-каш-ла ол-ла сонугура-лың ажал-иш тускай мер-гезил чедип ап болурлар.

Оон аңгыда бир мындыг

АКШ — ИЗРАИЛЬ: сүлчээниң уржуктары

АКШ биле Израильдиң Ливанда агрессия үүгелдиге-рини күштегени-биле чегерелештир бодунуң бодалын чугаалап бээрин Совет хөй-иниңгизиниң антисоциали-сттик дараагы, Совет Эвилелиниң ийи ажалың Маады-ры генерал-полковник Д. А. Драгукиндин СЭТА-ның корреспондентизин дилээ.

Д. А. Драгукин: Ливанда амгы болушкуннар «стра-тегтик кады ажалдажылга» дугайында АКШ биле Из-раильдиң арасында чугаала-жымышыннарга дүүштүр америк-израиль шериг хөд-өлмөшкүннери кады калба-рының болгаш иделмейи-дериниң дугайында дугу-журланың дорт түңнели бооп турар дээрин чугаа-жон. Ук хөдөлмөшкүннери израиль чарыкчылар Шамир биле Ариелти эртен чылдың ая-норутун үедеңге болгаш президент Рейган-биле Пе-татиниң болгаш күрүңе пе-рламентизинин «дугу-жук-лар»-биле оларын чугаала-

леттинген. Кэмп-Дэвидке чарган сүлчээни «үлгөр» кылган. АКШ биле Израиль араб чурттарың ийи-чангыс-тал америк-израиль агрес-сияга үтүр демиселдин ху-рооледилген оспаскырады-рын болгаш мындыг байла-га таарышпаан араб күрүң-нү боттарың саңдардык-чы политиказыга катмыш-тыарын орадалжып турар-лар. Ливан үлүстүн тура-соруңга чорутуу Вашинг-тонун дорт киркилдеси-биле Ливанга чыгаан ливан-израиль «дугу-жуктуга» дээр чүгүл чогум-ла ыңгыр со-рулганы салганы билдингир болгай.

Шак ол кем-буруулук су-лчээниң талаалжылары бо-тарың тускай сорулгалар-ыңа база салган, чүл дээр-ге америк империализмге Чоо-ку Чоон чүккө орукту ажал-ды берип турар тускай со-

Улус ажал-агылыңа хөй чылдарда ак сеткилди күш-ажылды үнелер көргөңгиз-дилээ кылдыр ССРЭ-ниң Дэди Советиниң Президи-умунуң өмүзөңгизден «Күш-ажылдык хоочуну» медал-биле шаңнаар болза: БАЙТАЙГА РАЙОНДАН

Саая Намчылович Дол-жап — Тезла ортумак шко-лазының башкызы.

Күжүтет Донаевич Ду-чун-оол — «Тезла» советху-гун ажалчыны.

Салчан Биче-оолович Кан-дан — пенсионер.

Очуур-оол Ан-оолович Са-чак — Кызыл-Даг ортумак школаның интернадының повари.

Сендажы Салчакович Су-рун — ССРЭ-ниң Күрүңе башкызының Тывада конто-рларың Тезла салбырын-чы танымалы.

Кылдаа Байыровна То-рум — Тезла ортумак шко-лазының башкызы.

Болочон Дойнуровна Хе-мер-оол — чонунуң амыды-дур хандырылга бугурулге эртелениңиң начальниги.

Чылбак Ундургуевич Хер-тек — нараа четпестериниң Бугу-россия нинтелиниң райо-нар аразыңгы эге ор-ганизацыяның даргазы.

Варба Адыбайевна Хер-тек — чуртталга-коммуна-л ажал-агылыңын бугурулге эртелениң ажалчыны.

Белек Салчакович Хер-тек — Бай-Тал ортумак школаның интернадының кичиздилгесин башкысы.

БАРЫН-ХЕМЧИК РАЙОНДАН

Норжун Чечен-оолович Кенден — «Барлык» советху-гун ажалчыны.

Адычок Содунаевна Ку-жугет — «Барлык» советху-гун ажалчыны.

Намдарык Хертековича Ку-

«КУШ-АЖЫЛДЫҢ ХООЧУНУ» МЕДАЛЬ-БИЛЕ ШАҢНААР ДУГАЙЫНДА Тыва АССР-ниң Дэди Советиниң Президиумунуң

Ч а р л ы ы

жугет — «Тыва суг тутуд» трестини Кызыл-Мажалыкта №1 КМК-ның техникалы-ны.

Долгар Комбуевна Куу-лар — «Барлык» советху-гун ажалчыны.

Шоал Шырапович Мо-гуш — «Тыва септелге-туд» трестини Кызыл-Мажалыкта септелге-тудуг уагостогунуң башкызы.

Долгатаа Ортун-оолович Могуш — «Шенлэр» советху-гун ажалчыны.

Раиса Михайловна Мо-гуш — райоо магазиниң техникалычыны.

Чодураа Чыртан-оолович Могуш — «Барлык» советху-гун ажалчыны.

Олег Байчинович Нага-нов — «Тыва даг-дугу» ком-бинаттың септелге-тудуг эр-гелениңиң башкызы.

Серен Дамбуевич Он-дар — «Шенлэр» советху-гун ажалчыны.

Дуктук Сереновна Оор-жак — «Шенлэр» советху-гун ажалчыны.

Она Даныровна Оор-жак — «Шенлэр» советху-гун ажалчыны.

Дамба Сүрөнович Саа-я — «Тыва суг тутуд» трестини Кызыл-Мажалыкта №1 КМК-ның монтажниги.

Павел Ефимович Семи-нин — «Тыва даг-дугу» ком-бинаттың өрүмкеничи.

мак школаның башкызы. Нина Степановна Поце-кай — «Найрал» ажалчыны кооперацияның склад эр-геленичи.

Лидия Васильевна Прах-на — Шагаан-Арыг ортумак школаның башкызы.

Александра Түлүшевна Савон — «УТКА» 25 чыл-ы советху-гун ажалчыны.

Чүстүкел Хуртууновна Седи — «Ак-Турут» советху-гун ажалчыны.

Шаммак Сайгуруновна Су-ван-оол — Аргы-Узуг суур-да пенсионер.

Монгуш Лопсановна Сюр-тук — Чаа-Хөлдүг уагост эмиелдесиниң аңчы сестра-зы.

Алексей Васильевич Ту-ревич — «Тыва көдөз тутуд» трестини №586 КМК-ның инженер-диспетчери.

Доптун-оол Тожомович Тымал-оол — «Тыва көдөз тутуд» трестини №586 КМК-ның башкычы.

Доржу Ондарович Узу-оол — «Тыва көдөз тутуд» трестини №586 КМК-ның ажалчыны.

Александра Ивановна Цуй-Ю-сен — Шагаан-Арыг ортумак школаның өөр-елдиге эртеленичи.

Чанчыммаа Түлүшевна Шымыр — «УТКА» 25 чыл-ы советху-гун ажалчыны.

КЫЗЫЛ ХООРАДАН

Зинаида Зиновьевна Ана-ния — «Водоканал» эр-гелениң диспетчери.

Галина Николаевна Бала-кина — Курсадыг инспек-цияның Тывада эртелени-нин начальниги.

Владимир Петрович Ко-тов — «Тыва көдөз тутуд» трестини №586 КМК-ның начальниги.

Владимир Денисович Ма-реев — Шагаан-Арыг орту-

мак школаның башкызы.

Нина Степановна Поце-кай — «Найрал» ажалчыны кооперацияның склад эр-геленичи.

Лидия Васильевна Прах-на — Шагаан-Арыг ортумак школаның башкызы.

Александра Түлүшевна Савон — «УТКА» 25 чыл-ы советху-гун ажалчыны.

Чүстүкел Хуртууновна Седи — «Ак-Турут» советху-гун ажалчыны.

Шаммак Сайгуруновна Су-ван-оол — Аргы-Узуг суур-да пенсионер.

Монгуш Лопсановна Сюр-тук — Чаа-Хөлдүг уагост эмиелдесиниң аңчы сестра-зы.

Алексей Васильевич Ту-ревич — «Тыва көдөз тутуд» трестини №586 КМК-ның инженер-диспетчери.

Доптун-оол Тожомович Тымал-оол — «Тыва көдөз тутуд» трестини №586 КМК-ның башкычы.

Доржу Ондарович Узу-оол — «Тыва көдөз тутуд» трестини №586 КМК-ның ажалчыны.

Александра Ивановна Цуй-Ю-сен — Шагаан-Арыг ортумак школаның өөр-елдиге эртеленичи.

Чанчыммаа Түлүшевна Шымыр — «УТКА» 25 чыл-ы советху-гун ажалчыны.

КЫЗЫЛ ХООРАДАН

Зинаида Зиновьевна Ана-ния — «Водоканал» эр-гелениң диспетчери.

Галина Николаевна Бала-кина — Курсадыг инспек-цияның Тывада эртелени-нин начальниги.

Владимир Петрович Ко-тов — «Тыва көдөз тутуд» трестини №586 КМК-ның начальниги.

Владимир Денисович Ма-реев — Шагаан-Арыг орту-

мак школаның башкызы.

Нина Степановна Поце-кай — «Найрал» ажалчыны кооперацияның склад эр-геленичи.

Лидия Васильевна Прах-на — Шагаан-Арыг ортумак школаның башкызы.

Александра Түлүшевна Савон — «УТКА» 25 чыл-ы советху-гун ажалчыны.

Чүстүкел Хуртууновна Седи — «Ак-Турут» советху-гун ажалчыны.

Шаммак Сайгуруновна Су-ван-оол — Аргы-Узуг суур-да пенсионер.

Монгуш Лопсановна Сюр-тук — Чаа-Хөлдүг уагост эмиелдесиниң аңчы сестра-зы.

Алексей Васильевич Ту-ревич — «Тыва көдөз тутуд» трестини №586 КМК-ның инженер-диспетчери.

Доптун-оол Тожомович Тымал-оол — «Тыва көдөз тутуд» трестини №586 КМК-ның башкычы.

Доржу Ондарович Узу-оол — «Тыва көдөз тутуд» трестини №586 КМК-ның ажалчыны.

Александра Ивановна Цуй-Ю-сен — Шагаан-Арыг ортумак школаның өөр-елдиге эртеленичи.

Чанчыммаа Түлүшевна Шымыр — «УТКА» 25 чыл-ы советху-гун ажалчыны.

КЫЗЫЛ ХООРАДАН

Зинаида Зиновьевна Ана-ния — «Водоканал» эр-гелениң диспетчери.

Галина Николаевна Бала-кина — Курсадыг инспек-цияның Тывада эртелени-нин начальниги.

Владимир Петрович Ко-тов — «Тыва көдөз тутуд» трестини №586 КМК-ның начальниги.

Владимир Денисович Ма-реев — Шагаан-Арыг орту-

КИЧЭЭНГЕИНИҢ ТӨВҮНДЕ

Бугу сонгукчуларга, Совет Социалисттик Республикалар Эвилелиниң хамааттарыга СЭКП Топ Комитетиниң Кий-тирмис делегейини көйни-тирин болгаш парлаагымын кичээлгеини төвүнде туруп турар.

СЭКП-ның ажаллап кылган политиктиг угланымшың амыралга чедипкиниң боттанып, ССРЭ-ниң Дэди Со-ветинге болган сонгудалар-ын сөөлүңе эртен беш чылдарда Советтер чурту ажал-агыл болгаш култура тургузушкунуңа чаа-чаа чедипкиниң болуп, улам-ла байшымалдыг болгаш кү-чүлүг боу берген-дир деп, Чехословакияның «Руде пра-во» солугу бижээ.

Совет кижилериниң амыды-

рал чуртталгазының болгаш куш-ажылдынын тайбың бай-лаларын хандырыңа, бү-гү-ниги тайбыны болгаш улустарын аймык чок чоруу камгалаарыңа болунар бү-гү-ле чүгүлериң Совет Эви-лелиниң Коммунисттик партия-зы болгаш Совет күрүңе кы-лып турар деп, Болгарияның «Работническо дело» солугу демгелээ.

Бодунуң ленинчи Комму-нисттик партиязыңа башта-ган совет улус сонгудалар-дан сонгудаларга чедир коммунист тургузушкуну-нун бүгү-ле угланымшыкына-рыңа чаа-чаа улуг тикелде-лерин чедип ап, делегейге быжыг тайбың дээр шигит-пирит демиселди чорудуп турар деп, Герман Демократ-

тик Республиканың «Нойес дейчланд» солугу бижээ.

СЭКП ТК-ның Кийгырын тайылбырлап чугуруңе Анг-лиания «Таймс» солугу мында деп бижээ: «Совет Эвилели-биле харылаааларың «желегер» чигелгендерин дээр Вашингтонну СЭКП ТК бурту шапкан. Социалисттик чурттарга улар эң-не бужар өңүк-чөгелерин кылып турар империализмниң эң-не реаксылыг күштериниң бурту-зу-биле делегей харылааалар-ын дыка баксырап. Европага адролут боо-чепселерини кы-зыгаарлаар болгаш кызырар дугайында чугаалажышкын-лар чогумна Вашингтонунуң буруу-биле уулагенин Мос-ква медегелээңдир».

(СЭТА).

Франция. «Тальбо» заводтун пехтериниң бирээниңе болган янитинг. Кейстон—СЭТА-ның фотоу.

гут чедирер күш кылдыр Израильди АКШ ажаллап турар. А Тель-Авивтин чар-гыкчылары Вашингтоннуң бүгү талаагы, үгүлүкчү өңү турар детиниңгизин далай-мышаан, Нилден эгелээң — Ефратка чедир «улуг Из-раильди» тургузганын ка-жан-даа бүтпес планнарын боттандырырын кордал турарлар. Израильди америк империализм Чооку Чоон чүккө согулук күш кылдыр ажаллап турар.

Корреспондент: Делегей социализминин шак ол план-нарын кем-буруулук бол-гаш ажалдамы тодалгай-дыр. Ынчанга Израильдиң иштини байдалынын дуга-йында чамалык чүгүлдерин чугулап бээрлер канды-гы? Израильдиң чаргык-чы бөлүктөрүн сарылы-чок калчалалыг политиказы түс чурттуң экономиказыга чуртталгы чонуну амыды-ралына калдып хораны чедип турары?

Д. А. Драгукин: Ба-рыын чүктүн Израильге чоок парлаагы безин оон амгы экономиктиг байдалы төргүн багай деп санап ту-раар. Акшаның үнө чөптө-мүшкүлүң эртен чылдар 200 хуу четкен, а бо чылдан 280 хуу өскөн деп, санап турар. 1977 чылдың ортын үезинден эгелээң акшаның

чек чотталымшыкынын иштин өздүгүн 6000 хуу болган. Ол талаа-биле Израиль шыңай-ла «эң улуг чедипкиниң» чедип ал-ган.

Израильдиң даштыкы өрөзүнүн түнү 28 миллиард доллар бооп турар, ол бол-за эмиң эмер чаш уугулар-ны кады алгыра, чонунуң кичи бурзунге оонаштыр 5,5 муң доллар ажалы турар. Ва-шингтоннуң доллар талаа-зы «сыкыртышкыны» Тель-Авивтин саң-хөөзүн калчал-даа онгарылдымын чылаады.

Израильдиң чуртталгы чонунуң амыралды деңгээли 50 хуу кудалаан. Эконо-миктиң «көдүр» дугайында чачактын ээлчегил планы чонунуң боттут ажал төлеви-нин ам-даа 12 хуу кызыра-лы өңүк четкиниң бойдуз камгалаалы, суг хандырыл-галы болгаш өскө-даа мы-ндай чүгүлдерин хөгжүдүр-түр боттандырылган өйта-лааын көөпү турар.

Шамириниң хемчеглери Израиль экономиктиг кри-зисин аспанаан үтүпү шы-лаады. Чүте дээр үк хем-чеглер ол кризистең кол чылдагалыңа — чаргык-чы социализм бөлүктүн агрес-сия, авантюризм утла-нышкыныга болгаш ону

акы-думка, партияларың, делегашалары, оон иштин-де СЭКП ТК-ның кеңаш-ын күнө камдап. СЭКП ТК-ның Делегей кичиздилгесин эр-гелениңиң орадакы А. С. Черияев баштап СЭКП-ның делегациязын олу-рушкан.

ЛКП ТК-ның өтчөттүг ителкениң партияның дарга-зы Рене Урбан сөөлүңе кылган. Марксист-ленинчи теория үндөлдөш, деле-гейиниң амгы байдалынын, чуртта политиктиг болгаш социал-экономикай байдал-ды тодалгай анализин өт-чөттүг ителкелге кылган.

Делегейде болгаш чуртта байдал чидигелген үеде сөөд болуп турар-дыр деп, ителкелди демгелээң. Ортумак ыраакылар америк адролуг чаа ракеталарын Барыын Европага өңкөп тур-гузуу эгелээң чорук адролут дайымың кыжанышкыны дыка күштелдирген деп, ителкелде айткан.

Совет Эвилелиниң болгаш социалисттик өскө-даа чурт-тарың тайбыңа ынак даш-тыкы политиказы Р. Урба-нин бекитиле үнелээң.

ДЭЭРБЕЧИ

ХАЛДАШКЫН

МАНАУГА. (СЭТА). Аме-рик бугурулгениң «А-37» деп беш шериг самолёттары Никарагуаның агаар делге-минче база катан шургу-кирген болгаш Чинандага де-партаментиде Ассентидо-

